

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2003, N 15, ст.107)

(Із змінами, внесеними згідно із Законом
N 1461-IV (1461-15) від 05.02.2004)

Цей Закон визначає основні правові і організаційні засади забезпечення якості та безпеки риби, інших водних живих ресурсів, виготовленої з них харчової продукції для життя і здоров'я населення та запобігання негативному впливу на довкілля у разі вилову, переробки, фасування та переміщення через митний кордон України.

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:

атестація виробництва - офіційне підтвердження органом з сертифікації наявності необхідних та достатніх умов, які забезпечують дотримання встановлених нормативно-правовими актами та нормативними документами вимог до конкретного переробного виробництва;

ветеринарне свідоцтво - виданий в установленому порядку документ, що підтверджує відповідність конкретної партії продуктів лову та харчової продукції з них вимогам ветеринарно-санітарної безпеки.

У разі здійснення експорту продуктів лову та харчової продукції з них ветеринарне свідоцтво підлягає обміну на міжнародний ветеринарний сертифікат;

критичні точки виробництва - етапи чи операції в процесі виготовлення харчової продукції, проведення контролю під час яких запобігає можливості виробництва неякісної чи небезпечної продукції;

партія вирощених живої риби або інших водних живих ресурсів - кількість риби або інших водних живих ресурсів, вирощених в окремому ставку, іншому водному об'єкті (його ділянці), незалежно від об'єму води в них та їх площі;

партія продуктів лову - кількість продуктів лову одного найменування, гатунку, одного суб'єкта господарювання, вилучених у період не більше п'яти найближчих дат і оформлених одним документом про якість;

партія харчової продукції - кількість продукції одного найменування, гатунку, одного суб'єкта господарювання, виробленої в період не більше п'яти найближчих дат і оформленої свідоцтвом про якість. Партія не повинна перевищувати вантажопідйомності

спеціально обладнаних: одного залізничного вагона, одного трюму рибальського судна, танкера або цистерни тощо;

переробне виробництво - комплекс будівель, механізмів, технологічних процесів тощо для здійснення переробки продуктів лову;

переробка продуктів лову - розбирання, охолодження, заморожування, копчення, соління, маринування, сушіння, в'ялення, консервування, фасування, нагрівання чи поєднання цих процесів;

пресерви - солоний продукт з риби, інших водних живих ресурсів з додаванням консервантів чи антисептиків, розфасованих у герметизовану тару, що підлягає зберіганню при температурі від 0 град. С до мінус 15 град. С;

продукти лову - вилучені риба та інші водні живі ресурси;

риба та інші водні живі ресурси (водні біоресурси) - сукупність водних організмів (гідробіонтів), життя яких неможливе без перебування (знаходження) у воді. До водних живих ресурсів належать: прісноводні, морські, анадромні та катадромні риби на всіх стадіях розвитку, круглороті, водні безхребетні, у тому числі молюски, ракоподібні, черви, голкошкірі, губки, у тому числі молюски, кишковопорожнинні, наземні безхребетні у водній стадії розвитку, головоногі, водорості та інші водні рослини;

свідоцтво виробника про якість - документ встановленого зразка, який видається виробником у разі введення продукції в обіг і яким засвідчується відповідність продуктів лову та харчової продукції з них встановленим законодавством та нормативними документами вимогам;

спеціальне використання риб та інших водних живих ресурсів - усі види використання риб, інших водних живих ресурсів (за винятком любительського та спортивного рибальства у водних об'єктах загального користування), що здійснюється шляхом їх вилучення (лов, добування, збирання тощо) з середовища перебування;

харчова продукція - перероблені продукти лову, призначені окремо чи з іншою харчовою продукцією для подальшої переробки та (або) споживання.

Стаття 2. Вимоги до вирощування риби, інших водних живих ресурсів

Вирощування риби, інших водних живих ресурсів у рибогосподарських водних об'єктах (їх ділянках) та континентальному шельфі України дозволяється суб'єктам господарювання за наявності позитивної ветеринарно-санітарної оцінки стану (визначають державні органи ветеринарної медицини) водних об'єктів.

Якість та безпека живої риби, інших водних живих ресурсів, вирощених у ставках, інших водних об'єктах (їх ділянках), підтверджуються ветеринарним свідоцтвом, яке видається державними

органами ветеринарної медицини один раз на рік на всю партію вирощених живої риби або інших водних живих ресурсів.

Стаття 3. Спеціальне використання риби, інших водних живих ресурсів та вимоги до продуктів лову

Спеціальне використання риби, інших водних живих ресурсів здійснюється суб'єктами господарювання, їх об'єднаннями переважним чином за плату в межах встановлених лімітів (квот) за наявності ліцензій (дозволів) та позитивних ветеринарно-санітарних оцінок стану промислових ділянок рибогосподарських водних об'єктів загальнодержавного значення і показників безпеки риби, інших водних живих ресурсів (визначається державними органами ветеринарної медицини).

Порядок видачі ліцензій (дозволів) та порядок здійснення спеціального використання риби, інших водних живих ресурсів визначаються чинним законодавством.

Кожна партія продуктів лову, отримана в порядку спеціального використання риби, інших водних живих ресурсів, супроводжується свідоцтвом виробника про якість.

Періодичність контролю показників безпеки продуктів лову визначається чинним законодавством.

Продукти лову, які містять токсичні речовини, що перевищують встановлені допустимі рівні, чи з наявністю паразитів понад встановлені норми за рішенням державних органів ветеринарної медицини підлягають утилізації згідно з вимогами чинного законодавства.

У період ускладнення санітарно-епідемічної або епізоотичної ситуації у рибогосподарських водних об'єктах спільне рішення щодо реалізації чи утилізації продуктів лову приймають органи державної санітарно-епідеміологічної служби та державні органи ветеринарної медицини.

Стаття 4. Переробка продуктів лову

Переробку продуктів лову мають право здійснювати суб'єкти господарювання за наявності у них дозволу на цей вид діяльності, який видається органами державної санітарно-епідеміологічної служби та державною службою ветеринарної медицини.

Суб'єкти господарювання, які здійснюють переробку продуктів лову, підлягають обліку в державній службі ветеринарної медицини за місцем розташування. Суб'єкти господарювання, які здійснюють рибоконсервне та пресервне виробництво, підлягають обліку в центральному органі виконавчої влади у сфері рибного господарства.

Облік суб'єктів господарювання засвідчується номером, який присвоюється їм для маркування продукції власного виробництва.

Переробку продуктів лову можуть здійснювати суб'єкти господарювання, виробництво яких пройшло атестацію на виконання цих робіт.

Стаття 5. Атестація переробного виробництва

Виробництво суб'єктів господарювання, які здійснюють переробку продуктів лову, підлягає в установленому порядку атестації на відповідність обов'язковим вимогам, встановленим нормативно-правовими актами та нормативними документами.

Об'єктами атестації переробного виробництва є:

технічна документація на продукцію та її виробництво;

технологічне обладнання;

засоби вимірвальної техніки, контролю, випробувальне обладнання та система їх перевірок;

порядок реєстрації результатів контролю та випробувань, складання, затвердження та зберігання протоколів випробувань;

порядок формування та позначення партій харчової продукції.

Атестат виробництва видається територіальним органом з сертифікації на підставі позитивного висновку атестаційної комісії.

Порядок проведення атестації переробного виробництва та форма атестата встановлюються центральним органом виконавчої влади у сфері технічного регулювання та споживчої політики.

Орган, що видав атестат, має право зупинити його дію на певний строк у разі порушення суб'єктом господарювання законодавства у сфері виробництва харчової продукції; недотримання ним вимог нормативних документів; виявлення невідповідності виготовленої продукції встановленому рівню якості.

Атестат виробництва може бути анульованим у разі виявлення недостовірних даних у заяві та документах, поданих відповідному органу для проведення атестації; повторного або грубого порушення законодавства у сфері виробництва харчової продукції; невиконання розпорядження органу про усунення порушень умов виробництва.

Стаття 6. Вимоги до переробки продуктів лову

Під час переробки продуктів лову повинні забезпечуватися:

ведення обліку надходження продуктів лову, а також обліку виготовленої з них продукції;

проведення постійного контролю якості та безпеки продуктів лову, що надходять на переробку, а також супутніх матеріалів та харчової продукції з них відповідно до статті 7 цього Закону;

реалізація виготовленої харчової продукції та використання продуктів лову для переробки лише за наявності документального підтвердження їх якості та безпеки;

недопустимість введення в обіг, вилучення з обігу та утилізація неякісної та небезпечної продукції;

дотримання вимог нормативних документів щодо умов добування, переробки та транспортування і зберігання продуктів лову та харчової продукції з них;

недопущення негативного впливу неякісної та небезпечної продукції на життя і здоров'я населення та довкілля.

Під час переробки продуктів лову суб'єкти господарювання повинні дотримуватися інших вимог, передбачених нормативно-правовими актами та нормативними документами.

Стаття 7. Забезпечення виробником контролю якості і безпеки продуктів лову та харчової продукції з них

З метою забезпечення якості і безпеки продуктів лову та харчової продукції з них для здоров'я населення суб'єкт господарювання проводить контроль цієї продукції на всіх стадіях її переробки.

Контроль якості продуктів лову, харчової продукції з них та супутніх матеріалів здійснює виробнича лабораторія, яка підлягає акредитації.

Порядок акредитації виробничих лабораторій переробних виробництв встановлюється центральним органом виконавчої влади у сфері стандартизації, метрології та сертифікації.

Виробнича лабораторія проводить:

вхідний контроль якості сировини, напівфабрикатів, супутніх матеріалів, призначених для виробництва;

контроль критичних точок виробництва продукції;

відбіркові перевірки якості дотримання технологічної дисципліни;

контроль якості готової продукції за показниками, передбаченими нормативними документами.

У разі виявлення порушень вимог до технологічних процесів виробнича лабораторія має право припинити виробництво, про що доводиться до відома вищої організації та місцевих органів виконавчої влади, а у разі необхідності - органів прокуратури.

Результати досліджень, проведених виробничою лабораторією, реєструються у спеціальному журналі. Порядок ведення реєстраційних журналів встановлюється центральним органом виконавчої влади у сфері рибного господарства.

Відповідальність за об'єктивність проведення досліджень (вимірювань) та вірогідність їх результатів несе керівник виробничої лабораторії.

Виробнича лабораторія на підставі досліджень продуктів лову, харчової продукції з них та супутніх матеріалів (за умови їх відповідності вимогам нормативних документів) видає свідоцтво про якість.

Стаття 8. Підтвердження належної якості і безпеки продуктів лову та харчової продукції з них

Підтвердження відповідності і безпеки продуктів лову та харчової продукції з них встановленим вимогам є обов'язковим у разі їх реалізації або направлення на переробку.

Продукти лову реалізуються або використовуються для переробки тільки за наявності:

ветеринарного свідоцтва;

висновку державної санітарно-гігієнічної експертизи у разі, якщо продукт лову реалізується або направляється на переробку вперше.

Харчова продукція реалізується тільки за наявності:

ветеринарного свідоцтва;

свідоцтва виробника про якість;

сертифіката відповідності чи свідоцтва про визнання в Україні іноземного сертифіката (для імпортованої продукції);

маркування згідно з вимогами Закону України "Про якість та безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини" (771/97-ВР).

Стаття 9. Порядок переміщення через митний кордон продуктів лову та харчової продукції з них українського походження

Продукти лову, добуті за межами митної території України резидентами - суб'єктами господарювання на власних чи орендованих (зафрахтованих) суднах, а також харчова продукція з них, виготовлена резидентами - суб'єктами господарювання, є продукцією українського походження.

Підтвердження продуктів лову та харчової продукції з них як продукції українського походження здійснюється за бажанням резидента - суб'єкта господарювання.

Для здійснення митного оформлення щодо якості та безпеки продуктів лову та харчової продукції з них українського походження резидент - суб'єкт господарювання подає:

свідоцтво про якість;

ветеринарне свідоцтво;

карантинний дозвіл на тару, виготовлену із сировини рослинного походження;

атестат виробництва (копію).

Свідоцтво про якість видається виробником відповідно до статті 7 цього Закону.

Стаття 10. Порядок переміщення через митний кордон продуктів лову та харчової продукції з них іноземного виробництва

Митне оформлення для використання на митній території України продуктів лову та харчової продукції з них іноземного виробництва здійснюється згідно з вимогами митного законодавства України.

Для здійснення митного оформлення щодо якості та безпеки продуктів лову та харчової продукції з них іноземного виробництва суб'єкт господарювання подає:

сертифікат походження;

сертифікат відповідності чи свідоцтво про визнання іноземного сертифіката;

ветеринарне свідоцтво на кожну партію продукції;

карантинний дозвіл на тару, виготовлену із сировини рослинного походження.

Стаття 11. Державний контроль та нагляд за якістю і безпекою продуктів лову та харчової продукції з них

Державний контроль та нагляд за якістю і безпекою продуктів лову та харчової продукції з них здійснюються під час їх виробництва, зберігання, транспортування, реалізації, використання, утилізації чи знищення і надання послуг у сфері громадського харчування спеціально уповноваженими органами виконавчої влади у галузі охорони здоров'я, захисту прав споживачів, стандартизації, метрології та сертифікації, ветеринарної медицини, карантину рослин.

Державний контроль та нагляд за якістю та безпекою риби, інших водних живих ресурсів та харчової продукції з них, що призначаються для експорту, здійснює Державний департамент ветеринарної медицини. (Статтю 11 доповнено частиною згідно із Законом N 1461-IV (1461-15) від 05.02.2004)

Порядок здійснення державного контролю та нагляду за суб'єктами господарювання, які виробляють, зберігають, транспортують рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них, що експортуються, встановлюється цим органом. (Статтю 11 доповнено частиною згідно із Законом N 1461-IV (1461-15) від 05.02.2004)

Стаття 12. Відповідальність за порушення законодавства у сфері якості та безпеки харчової продукції

Особи, винні у порушенні законодавства у сфері якості та

безпеки харчової продукції, несуть дисциплінарну, адміністративну, кримінальну та цивільну відповідальність.

Стаття 13. Міжнародне співробітництво України у сфері забезпечення якості і безпеки продуктів лову та харчової продукції з них

Міжнародне співробітництво України у сфері забезпечення якості і безпеки продуктів лову та харчової продукції з них здійснюється шляхом:

участі в роботі міжнародних організацій, конференцій, симпозіумів, виставок тощо;

укладання міжнародних договорів;

гармонізації державних стандартів, норм та правил з міжнародними стандартами, нормами та правилами, які визначають вимоги до якості і безпеки продуктів лову та харчової продукції з них;

обміну з торговельними партнерами інформацією про заходи, які вживаються в Україні для забезпечення якості і безпеки продуктів лову та харчової продукції з них.

У разі якщо міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, встановлені інші правила, ніж передбачені цим Законом, то застосовуються правила міжнародних договорів.

Стаття 14. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. До приведення законів України, інших нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом вони застосовуються у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України у тримісячний термін:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про внесення змін до законів України, що впливають з цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади України їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України

Л.КУЧМА

м. Київ, 6 лютого 2003 року
N 486-IV

